

Op zoek naar wadslakjes op het strand te Heist

Luc Van Rillaer

Op 2 februari gingen we voor het eerst een kijkje nemen in de buurt waar vorige jaren regelmatig wadslakjes *Hydrobia ulvae* werden gevonden. De wind kwam uit de oostelijke richting met een kracht van 2 à 3 beaufort. Het was nevelig, koud en de hemel was volledig bewolkt. Van de wadslakjes nog geen spoor. Maar het was ook nog vroeg op het jaar. Wel vonden we die dag een leeg doublet van de tere plaatschelp *Tellina tenuis*. Deze soort is nog maar sinds kort te vinden op dit strand. Ook vonden we heel wat kokkels *Cerastoderma edulis*. De meeste exemplaren waren ongeveer 1 cm groot. Ze lagen her en der verspreid in de hoogwaterlijn.

Aan de westelijke zijde van de havendam ter hoogte van de gasterminal hingen massaal de overblijfselen van de Japanse oester *Crassostrea gigas*. Deze soort heeft blijkbaar het koude vriesweer van de afgelopen maanden niet overleefd. Ook de patella's *Patella vulgata* zijn bijna allemaal verdwenen.

Een week later namelijk op 9 februari bezochten we opnieuw hetzelfde stukje strand. Het was die dag de eerste dag van het springtij. Terwijl we naar het uiteinde van de strekdam stapten ($\pm$ 20 min. doorstappen) zagen we bij het passeren van het 'Hydrobia'-slikplaatje reeds vage sporen van zijn bewoner.

Bij de laagwaterlijn aangekomen vonden we op de kunstmatige rotsen van de strekdam een zeedahlia *Tealia felina*, een zee-anjelier *Metridium senile* aan een overhangende steen en heel veel slibanemoontjes *Sagartia troglodytes*. Aan de voet van de rotsen waren op vele plaatsen grote kolonies schelpkokerwormen *Lanice conchylega* zichtbaar.

In de namiddag bezochten we hetzelfde stukje strand. Het slikplaatje was totaal overstroomd geweest na het hoogtij en er waren duidelijke sporen te zien van kruipende wadslakjes. Boven op de dam verschenen de eerste blaadjes aan de ridderzuring terwijl één konijn op 300 à 500m afstand vlug beschutting zocht tussen de rotsblokken. Iets verderop vonden we de resten van een geplukte kokmeeuw, een dode scholekster, en een geplukte strandloper.

Op 1 maart 1997 gingen we opnieuw een kijkje nemen naar het gebied met de wadslakjes. Het was kranktij die dag, het hoogwater bereikte het 'kelletje' met

Hydrobia ulvae niet. Toch zagen we redelijk veel actieve wadslakjes. We zochten ook nog op andere plaatsen naar wadslakjes maar vonden er geen.

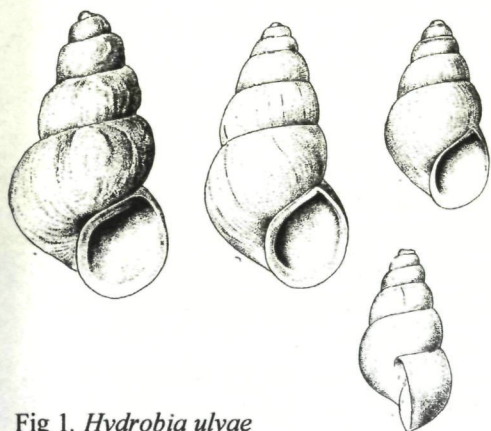

Fig 1. *Hydrobia ulvae*

In de hoogwaterlijn vonden we doubletten van de tere platschelp *Tellina tenuis*, en 2 rechter en 2 linkerkleppen van de rechtsgestrepte platschelp *Tellina fabulus*. Ook verscheidene exemplaren van de glanzende tepelhoorn *Natica alderi* waarschijnlijk van fossiele oorsprong en 2 recente exemplaren van de fuikhoren *Nassarius reticulatus*. Ook vermeldenswaard is de vondst van het roodwiertje *Heterosiphonia plumosa*. (determinatie door O. Rappé).

Op 9 maart 1997 bevonden we ons opnieuw in Heist-West aan de dam van Zeebrugge. Het was springtij die dag en heel vroeg laagwater (7u38). Het was zelfs extreem laag water, zodat we hoopten iets meer te zien. Onze eerste waarnemingen van de dag waren enkele naaktslakken met eierbanden (soort niet gedetermineerd), en enkele muiltjes van ± 1 cm. Toen het water helemaal af was ontdekten we op de strekdam heel wat Japanse oesters. Deze hadden blijkbaar toch de langdurige en hevige vorstperiode overleefd. Ze waren waarschijnlijk beter beschermd doordat ze steeds volledig onder water leefden. We gingen ook op zoek naar *Patella vulgata*, we vonden er één levend, die had zich $\pm 1,10$ m hoog, op een rotspunt geplaatst. De zeepokjes op de havendam waren nog maar speldenkopjes groot maar ze waren er massaal aanwezig. In de buurt van de havendam bemerkten we ook nog drie heremietkreeftjes en veel schelpkokerwormen.

Na een grondig onderzoek van de havendam namen we nog een kijkje in de laagwaterlijn. Daar vonden we een gorgelpijp op een (voorlopig nog) levende aangespoelde doorschijnende zeevinger. Er waren ook verschillende resten van gorgelpijp aangespoeld te samen met zeecypres en zeeden. We vonden ook wat wieren waaronder knotswier en een purperwiertje van ongeveer 20 cm waarvan ik u de naam schuldig moet blijven. Op het strand lagen verschillende groene gelatine zakjes, vermoedelijk legsels van borstelwormen.

In het 'kelletje' was er veel beweging van de wadslakjes *Hydrobia ulvae*. Bij nader onderzoek bleken er meerdere tientallen exemplaren te bespeuren.

Ons oog viel ook nog op een dode paling en een dode hondshaai van ± 35 cm.

15 maart 1997. We gingen die dag terug naar ons vertrouwd stukje strand in de nabijheid van de havendam te Heist-West.

In het "kelletje" met wadslakjes *Hydrobia ulvae* stond nog $\pm 20, 30$ cm water. De wadslakjes waren zeer actief die dag.

In de hoogwaterlijn werden verschillende doubletten van de tere platschelp *Tellina tenuis* gevonden.

Een roodwier fragment (*Ahnfeltia plicata*) werd op naam gebracht alsook het bladachtig hoornwier *Flustra foliacea*.

Tenslotte werden nog enkele losse kleppen gevonden van de witte dunschaal *Abra alba*.

Ook op 20 maart '96 bezochten we het strand van Heist-West. Het "kelletje" met de wadslakjes *Hydrobia ulvae* stond die dag droog ten gevolge van het kranktij van 16 maart.

De dag voordien heerste er een Noordwesten wind van 6 à 7 beaufort zodat alles ondergestoven lag. In de hoogwaterlijn vonden we vooral eikapsels van de wulk *Buccinum undatum* waaronder een kapsel met ± 2 mm grote wulkjes erin. Hier en daar lagen er exemplaren van de gewone zee-eik, we vonden ook resten van een zeedennetje en een andere hydroïdpoliep. Een streng Japans bessenwier (fragment ± 30 cm) en een 6-tal doubletten van de tere platschelp *Tellina tenuis* behoorden tot de buit van deze namiddag.

Mijn volgende strandexcursie had plaats op 23 maart 1997. We startten die dag onze excursie iets verder van de havendam als anders, we bevonden ons voor Duinbergen in de omgeving van de strook of inham met de nieuwe duintjes (den trap dat we zeggen). Een lichte zuidwestenwind streeelde ons gezicht (2 à 3 beaufort). We maakten die dag maar een korte strandwandeling, hoogstens iets meer dan 50 m strand, wat we vonden is toch wel het vermelden waard, hieronder volgt een lijstje.

- doublet witte dunschaal *Abra alba* 2 ex.
- gewone zee-eik *Fucus spec.*
- doublet nonnetje *Macoma balthica*
- glanzende tepelhoorn *Lunatia alderi*
- veel doubletten van de mossel *Mytilus edulis*
- wenteltrap *Epitonium clathrus*
- alikruik *Littorina littorea*
- doubletten van *Spisula elliptica*, sommige puntiger dan andere
- muiltje *Crepidula fornicata*
- gewone tepelhoorn *Natica catena*
- een tiental doubletten van *Ensis directus*
- 2 kapsels van de stekelrog
- doublet tere platschelp *Scrobicularia*

- doublet Japanse oester *Crassostrea plana* 2 ex. *gigas*
- kapsels van de wulk *Buccinum undatum*

Uit de hier bovenvermelde waarnemingen van de periode februari, maart 1997 kunnen we het volgende vaststellen :

- waarschijnlijk hebben zowel de Japanse oesters *Crassostrea gigas* als de schaalhoren *Patella vulgata* de voorbije koude wintermaanden overleefd maar niet zonder schade.
- het wadslakje *Hydrobia ulvae* blijft een vaste gast op het strand van Heist.
- de mariene fauna op ons eerste beschermd strandreservaat wordt steeds rijker. We vinden hier nu ook voor het eerst doubletjes van de tere platschelp *Tellina tenuis*.

**Nestor de Tièrestraat 21
8300 Knokke-Heist**

Figuur naar :

Winther, P.H. Natur og Museum. 16(3-4). Danske Havnsnegle

Bovenstaande waarnemingen werden ingestuurd door Luc Van Rillaer en Omer Rappé. De redactie herschreef de tekst.